

Totožnost a stejnost

České slovo ‚stejnost‘ je víceznačné, protože připouští i výklad jako ‚podobnost‘. Kromě toho oslabuje vyhraněnost, která je vlastní ‚totožnosti‘, která zase nevylučuje odlišnost, různost. O hromadě nemůžeme v plném smyslu slova říci, že je „totožná“, a to ani s jinou hromadou, ani sama se sebou (neboť hromada není s to se vztáhnou vůbec k ničemu, natož k ‚sobě‘ – hromada nemá žádnou ‚svojskost‘. Jak ovšem potom můžeme o dvou hromadách říci, že jsou „stejně“? Zvenčí zjišťováno můžeme ověřeně prohlásit, že jsou stejné, protože přepočítáme kusy něčeho (ale pozor: opět stejného! – je každá cihla např. stejná s ostatními?), nebo je právě ‚pohromadě‘ (nebo i po částech) zvážíme (obojí znamená kvantifikaci!) – vždy se nám tam dostane nějaká nepřesnost, od které odhlížíme jako od nepodstatné a nedůležité. V tom smyslu třeba řekneme, že všechny cihly v hromadě jsou zhruba stejné, což je víc, než pouze podobné. A tak je tomu vlastně na všech úrovních, nepočítáme-li (zatím) s úrovní primordiální. Ať už těmi nejmenšími stavebními kamínky skutečného (tj. předmětného, byť nejen předmětného) světa jsou atomy (v původním smyslu! – tj. jako dále nedělitelné ‚částice‘) nebo superstruny (?), o všech – aspoň podle našich předpokladů – platí, že dvě stejné mini-částice nemohou být na témž místě v tomtéž okamžiku. A to znamená, že dvě takto naprosto stejné (?) částice nikdy nemohou být totožné (identické) – ostatně už proto, že jsou dvě; jinak by nebyly k rozeznání ani k odlišení. Jak je vidět, totožnost (identita) naprosto vylučuje stejnost; což by ostatně mělo být inspirací pro otázku, zda je vůbec důvodné ony primordiální ‚částice‘ považovat ze ‚stejně‘, tj. jinak než časově a místně (časoprostorově) neodlišitelné. (To by nás také mělo přivést k jistým pochybnostem o tom, co vlastně považujeme za lidskou identitu a její eventuelní ztrátu; v čem vlastně spočívá taková ztráta identity, vzato obecně?)

(Praha, 190327-2.)